

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 juli – 30 september 2022

Op 2 november 2020 ondertekenden Curaçao en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Curaçao. Sinds het ondertekenen van genoemde onderlinge regeling zijn de nodige stappen gezet voor de realisatie van een breed palet aan hervormingen. Deze hervormingen en toekomstige investeringen moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van de economie en samenleving van Curaçao. Good governance, solide overheidsfinanciën en sociale cohesie dragen hieraan bij. De Curaçaose economie moet aan duurzame groei- en verdienvermogen winnen, nieuwe kansen bieden aan burgers en bedrijven, en beter bestand zijn tegen crises.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; gezondheidszorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. De concrete afspraken waar deze maatregelen uit bestaan zijn opgenomen in een voortschrijdende uitvoeringsagenda, die elk kwartaal wordt bijgesteld. Voor u ligt thans de Uitvoeringsagenda over de periode van 1 juli tot en met 30 september 2022.

In het derde kwartaal van 2022 zal voor een aantal belangrijke thema's uit het landspakket politieke besluitvorming moeten plaatsvinden om te kunnen starten met de implementatie van de opgestelde hervormingsplannen. Daarnaast zullen in dit kwartaal ook een aantal belangrijke doorlichtingen en onderzoeken worden opgestart.

Voor Financieel Beheer zal worden gestart met de uitvoering van een aantal deeltrajecten van de 'roadmap' om te komen tot een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening van het Land Curaçao.

Om verder bij te dragen aan een goed functionerende overheidsorganisatie zal de doorlichting van de ambtelijke topstructuur worden afgerond en de doorlichtingen van de overheidsorganisatie zullen worden gestart. De hervormingsplannen voor het fiscale stelsel en de organisatie van de belastingdienst zullen worden afgerond en vastgesteld.

De uitkomsten van het onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten zal worden vertaald in hervormingsmaatregelen. Daarnaast zal de doorlichting van de arbeidsinspectie en het onderzoek naar duurzame betaalbaarheid van de sociale verzekeringen worden gestart. Verder start de implementatie van de verbetervoorstellen uit de doorlichtingen van het ondernemersbeleid en het vestigings- en investeringsklimaat.

Na ontvangst van het advies van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) over de verduurzaming van het Curaçao Medical Center (CMC) zullen de aanbevelingen in het derde kwartaal worden voorzien van een appreciatie en een implementatieplan. Op basis van het tussenrapport dat de onderwijsinspecties van Curaçao en Nederland zullen de mogelijke vervolgstappen worden bepaald in afwachting van het eindrapport. Daarnaast zal het achterstallig onderhoud van de eerste tranche scholen worden gestart.

Verder zal de concept Landsverordening op de Kansspelsector (LOK) worden aangepast aan de belangrijkste uitkomsten van de toets die door de Tijdelijke Werkorganisatie en het ministerie van Justitie en Veiligheid is opgesteld.

Leeswijzer

In deze Uitvoeringsagenda zijn de gerealiseerde afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2022-Q2 verdwenen, de afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2022-Q2 die nog gerealiseerd moeten worden, zijn blijven staan en nieuwe afspraken voor het komende kwartaal (2022-Q3) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afspraken gelden voor het komende kwartaal. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige afspraken.

G.S. Pisas
*Minister-president van
Curaçao*

A.C. van Huffelen
*Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

Thema A:
Financieel beheer

Thema E:
Economische hervormingen

Thema B:
**Kosten en effectiviteit
publieke sector**

Thema F:
Zorg

Thema C:
Belastingen

Thema G:
Onderwijs

Thema D:
Financiële sector

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: Financieel beheer

Doel • Het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Doorlichting door Nederland samen met Curaçao van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden (meest) relevante actoren (voorverkenning).	4. Onderzoeksrapportage opgeleverd.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda werd, conform planning, nog gewerkt aan de onderzoeksrapportage.
		A.1.2	Toewerken naar een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening die tijdig gereed is.	7. Besluitvorming over de algehele aanpak Roadmap.	15 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Er vindt nog inhoudelijke afstemming plaats tussen Curaçao en de TWO, met name over de dekking van de benodigde middelen en capaciteit. Daardoor zal ook de besluitvorming later plaatsvinden.
				8. Aanbesteding afgerond benodigde ondersteuning t.b.v. de implementatie van een nieuwe werkwijze om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	31 juli 2022	Curaçao + Nederland	De kick-off van het plan van aanpak heeft plaatsgevonden en de deelprojecten 3 (Auditplan) en 4 (Proces en planning) zijn inmiddels gestart, maar de aanbesteding voor de deelprojecten 1 en 2 is vertraagd. Het plan van aanpak is goedgekeurd door de Raad van Ministers, maar de formele ondertekening van het plan van aanpak had, ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda, aan de zijde van Curaçao nog niet plaatsgevonden, waardoor ook de aanbesteding van de deelprojecten 1 en 2 nog niet kon worden gestart.
				9. Intern auditplan en bijbehorende afspraken opgesteld tussen de IAD en SOAB om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	30 juni 2022	Curaçao	Betreft deelproject 3 (Auditplan). Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda werd, conform planning, nog gewerkt aan het auditplan en de bijbehorende afspraken.
				10. Verbeterd (jaareinde) proces en planning uitgewerkt om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	31 juli 2022	Curaçao	Betreft deelproject 4 (Proces en planning). Loopt conform planning.
				11. Conform de gemaakte afspraken uitvoeren van de controlewerkzaamheden door de IAD en opleveren eerste rapportage.	1 oktober 2022	Curaçao	Betreft nieuwe activiteit opgenomen naar aanleiding van de uitvoering van deelproject 3 (Auditplan).
				12. Aanvullend onderzoek naar mogelijkheden die kunnen helpen bij de uitvoering van de Roadmap Financieel Beheer, zoals aanpassingen in beleid en regelgeving.	30 november 2022	Curaçao + Nederland	Betreft nieuwe activiteit opgenomen ten behoeve van de uitvoering van de Roadmap Financieel Beheer.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	(vervolg)	A.1.3	Overzicht van de taken & rollen van de instituties die betrokken zijn bij het begrotings- en verantwoordingsproces en eventuele verbetervoorstellen in de (onderlinge) samenwerking daarbij.	4. Aanbesteding onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te verbeteren.	31 juli 2022	Curaçao + Nederland	Door de latere vaststelling van het plan van aanpak (i.v.m. de afstemming met de stakeholders) is ook de aanbesteding vertraagd.
				5. Eindrapportage onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	30 november 2022	Curaçao + Nederland	Door de latere vaststelling van het plan van aanpak en de latere aanbesteding zal het onderzoek later worden afgerond dan gepland.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.2	Implementeren Plan van Aanpak Nationaal Statistisch Systeem (NSS) en mechanismen voor aanlevering, bewerken en disseminatie van data	1. Stakeholderengagement: binnen bestaande overlegstructuren van CBS Curaçao worden de afspraken in het plan aanpak geconcretiseerd.	31 augustus 2022	Curaçao	Beoogde resultaten en planning worden in reguliere besprekingen met stakeholders belegd. Dit proces van stakeholderengagement t.b.v. de implementatie van het Plan van Aanpak is gestart na vaststelling in de RvM. TWO en NHC sluiten binnenkort aan bij deze besprekingen.
				2. Opdrachtverlening Assessment NSS middels National Strategy for the Development of Statistics (NSDS) tool is opgestart.	30 oktober 2022	Curaçao + Nederland	Het assessment wordt ingevuld door het uitvoeren van een road show van CBS naar de partners in het Nationaal Statistisch Systeem toe. CBS NL ondersteunt vanuit Bonaire. De NSDS tool wordt benut om de opbrengst van dit participatieve traject te vertalen naar samenwerkingsafspraken in de te vernieuwen statistiekverordening.
				3. Aanbesteding ontwikkelen Data Dashboard (portal en formats) gelanceerd.	30 september 2022	Curaçao	CBS Curaçao stelt een Terms of Reference op voor de aanbesteding. Het opstarten van de aanbesteding heeft langer geduurd dan verwacht. Datum geactualiseerd.
				4. Ontwerp en bouw Data Dashboard	30 november 2022	Curaçao	CBS Curaçao werft een data scientist voor het vullen van het Dashboard.
				5. Werven en start Juridisch consultant t.b.v. Wetgevingstraject NSS.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	De statistiekverordening regelt onder meer het instellen van het Nationaal Statistisch Systeem en de periodieke uitwisseling van data.
				6. Opleveren aangepaste of vernieuwde statistiekverordening.	30 september 2022	Curaçao	Verkennde gesprekken met verschillende wetgevingsjuristen zijn gestart. Waar mogelijk wordt de samenwerking gezocht bij het vernieuwen van statistiekverordeningen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
				7. CBS stelt een projectleider aan die de implementatie van het plan van aanpak ondersteunt.	1 juli 2022	Curaçao	De projectleider zal als trekker fungeren binnen het netwerk van organisaties die samen het Nationaal Statistisch Systeem (gaan) vormen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Bepalen (o.a. op basis van bestaande onderzoeken) of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties naast de eisen van rechtmatigheid en legitimiteit voldoen aan de eisen van effectiviteit en efficiency en of de aanbevelingen uit het rapport "Mollen (2014)" en de het rapport van de Algemene Rekenkamer "Subsidie. Afwijkingen op de subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 t/m 2015" (2018) zijn geïmplementeerd.	7. Aanbesteding onderzoek effectiviteit en efficiency subsidies afgerond.	31 juli 2022	Curaçao + Nederland	Het plan van aanpak is vastgesteld en deelproject 1 (subsidie-unit) is gestart, de deadline voor de aanbesteding voor de andere deelprojecten is ruimer gezet.
				8. Opstellen plan van aanpak implementatie subsidie-unit.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda werd, conform planning, nog gewerkt aan het opstellen van het plan van aanpak voor de implementatie van de subsidie-unit.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda				

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

- Doel**
- De doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
  - het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1	Doorlopend			Curaçao	
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/ doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1	Onderzoekskader bepalen en prioritering aanbrengen in doorlichting overheids-nv's.	2. Onderzoeksopdracht aanbesteed.	31 juli 2022	Curaçao + Nederland	De aanbesteding is vertraagd. Ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda wacht TWO nog op definitief akkoord van Curaçao hiervoor.
		B.2.2	Uitvoeren doorlichting overheids-nv's.	1. Definitieve eindrapportage opgeleverd.	1 november 2022	Curaçao + Nederland	De aanbesteding is nog niet afgerond, maar dit heeft vooralsnog geen consequenties voor de beoogde opleverdatum.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.	B.3.0	Afspraken die gemaakt worden in de regiegroep Luchtvaart zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda.				
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1.1	Doorlichting ambtelijke topstructuur, incl. voorstel vormgeving bestuursdienst en aansluiting met MD-beleid topkader.	3.a Opleveren verbetervoorstellen en aanbevelingen.	15 juli 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Er is gekozen voor een verbreding van de consultatieronde ten behoeve van de verbetervoorstellen en aanbevelingen. Middenkader management wordt toegevoegd aan de interviewronde. Dit kost iets meer tijd, dan eerder gepland. De voorstellen en aanbevelingen bevatten ook leidende principes voor (risico) gerichte organisatiedoorlichtingen (B4.1.5).
				3.b Opleveren van een implementatieplan.	15 juli 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Er is gekozen voor een verbreding van de consultatieronde ten behoeve van de verbetervoorstellen en aanbevelingen, dit kost iets meer tijd. De voorstellen en aanbevelingen bevatten ook leidende principes voor (risico) gerichte organisatiedoorlichtingen (B4.1.5).
		B.4.1.4	Doorlichting ambtelijke topstructuur, incl. voorstel vormgeving bestuursdienst en aansluiting met MD beleid topkader.	1. Consultatieronde en begeleiden besluitvorming RvM	31 augustus 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Beoogde einddatum Q4 2025.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
B.4	(vervolg)	B.4.1.5	Doorlichting ambtelijke topstructuur, incl. voorstel vormgeving bestuursdienst en aansluiting met MD beleid topkader.	1. Start implementatietraject	1 september 2022	Curaçao	Aanvang van de implementatie is v.w.b. de Bestuursdienst prioritair gericht op werving van een Directeur, regelen van het juridische fundament en budget en het vaststellen van Management Development-instrumenten
		B.4.1.6	Pilot versterken management team ministerie SOAW	2. Werving MT-lid afgerond	15 augustus 2022	Curaçao	Er wordt 4 maanden de tijd genomen om een aanvullend MT lid te werven voor het ministerie van SOAW.
		B.4.2	Implementatie aanbevelingen Doorlichting Wetgevingsfunctie	1. Actualiseren, consolideren en digitaliseren wettenbestand conform huidig staatsbestel (wegwerken achterstanden ontstaan na 10-10-10)	Q1 2023	Curaçao + Nederland	
				3. Afronding werving en selectie projectmanager ten behoeve van implementatie aanbevelingen en coördineren wetgevingsondersteuning Landspakket vanuit WJZ.	15 augustus 2022	Curaçao	Voor het implementeren van de aanbevelingen wordt de afdeling WJZ versterkt met projectmanagement capaciteit.
				4. Afronding werving en selectie wetgevingsjuristen arbeidsrecht, financieel/fiscaal recht en sociale zekerheid.	15 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Voor voldoende wetgeveingscapaciteit bij de implementatie van het Landspakket wordt tijdelijk extra juridisch experts aangetrokken.
				5. Afronding werving en selectie organisatieontwikkeling (in afstemming met HRO Ministerie BPD)	15 augustus 2022	Curaçao	De directie WJZ laat zich adviseren over hoe zij haar afdeling kan versterken.
				6. Aanschaf licenties digitale juridische bronnen.	15 augustus 2022	Curaçao	Wetgevingsjuristen zijn gebaat bij toegang tot internationale, digitale wetgevingsbanken, als ondersteuning in hun dagelijks werk.
		B.4.5.1	(risico)gerichte organisatiedoorlichtingen.	1.a. Bepalen door te lichten organisatie-onderdelen processen.	15 augustus 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. De projectleider is geselecteerd en start met een inventarisatie van bestaande rapporten en reeds elders in het landspakket ingezette doorlichtingen. Waar nodig worden aanvullende doorlichtingen ingezet. Het ministerie SOAW en Rechtshandhavingketen krijgen hierbij voorrang.
				1.b. Bepalen onderzoekskader en planning.	15 augustus 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. De projectleider neemt het bepalen van onderzoekskaders en planning mee in het bepalen van door te lichten organisatieonderdelen en stelt een plan op waarin prioriteiten worden bepaald.
				2. Uitvoeren doorlichtingen.	1 september 2022	Curaçao	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	5. Conceptrapportage gereed en opgeleverd door leverancier aan opdrachtgever.	31 oktober 2022	Curaçao + Nederland	
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onrecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.2	Actueel houden managementrapportage formatie - bezetting.	1. Eens per kwartaal terugkoppeling aan NHC & TWO.	15 juli 2022	Curaçao	
		B.6.3	Implementatie mobiliteitsbeleid.	2.a. Inrichten mobiliteitsbureau: procedures en processen ten behoeve van oplossen (juridische) knelpunten rond mobiliteit.	30 juni 2022	Curaçao	
				2.b. Inrichten mobiliteitsbureau: vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing actieven, flexibele inzet, gedwongen uitstroom en waarnemingen korter dan jaar.	30 juni 2022	Curaçao	
				2.c. Sociaal plan: concept ontwerp-Landsverordening Sociaal Plan gereed	1 juli 2022	Curaçao	
			4. Implementatie gereed.	Q4 2023	Curaçao		
B.6.6	Moderniseren arbeidsvoorwaarden.	1. Beleidskader gereed	30 september 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Begin 2022 bleek dat er extra capaciteit nodig is voor het opstellen van het beleid. Naar verwachting start de projectleider bij aanvang van het derde kwartaal met het moderniseren van het beleidskader.		
B.6.7	Optimaliseren personele inzet programmastructuur en staande organisatie Ministerie BPD: investeren in aansluiting van de programmastructuur op de staande organisatie van het Ministerie BPD.	1. Gezamenlijk opgestelde werkafspraken en taakverdeling.	1 juli 2022	Curaçao	Betrokkenheid van verantwoordelijk ambtenaren van de staande organisatie bij inzet vanuit de programmastructuur is van groot belang voor de borging van de resultaten op de langere termijn.		
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Selectie projectleider & kwartiermakers versterking HR-functie.	1. Projectleider en kwartiermaker implementatie service delivery model aangesteld.	1 juli 2022	Curaçao	De selectie voor een projectleider wordt in het tweede kwartaal afgerond.
		B.8.3	Vaststellen plannen van aanpak (tijdslijnen) op de onderdelen uit het overall plan van aanpak versterking HR-functie.	1. Prioritering van uit te werken deelplannen per onderdeel van de HR service delivery model.	30 september 2022	Curaçao	Na aanstelling van de projectleider worden de prioriteiten bepaald. Naar verwachting start de projectleider bij aanvang van het derde kwartaal met het opstellen van de plannen van aanpak.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Herijken businessplannen 2010 naar meerjarige planning, waarbij een public wage bill van 10% BBP gerealiseerd wordt in 2026.		Vanaf 2022	Curaçao	De ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid volgt bij implementatie van de contourennota Topkader (B4.1.1) en de (risico) gerichte doorlichtingen (B4.1.5)

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Afronding inventarisatie c.q. nulmeting	2. Panden in eigendom t.b.v. overheidshuisvesting gekoppeld aan de administratie van het Ministerie van Financien.	1 oktober 2022	Curaçao	Inventarisatie eigendomspanden is in Q2 afgerond. De panden zijn opgedeeld naar 'verantwoordelijk ministerie' (voor onderhoud/huurbaas/contractuele doorlegging), zodat dit kan worden gekoppeld aan de materiële vaste activa.
		B.10.3	Implementatie plan van aanpak	4. Opleveren Huisvestingsbeleid (normering & kwaliteit), inclusief voorstellen voor procesverbetering	1 oktober 2022	Curaçao	
				5. Aanleveren van benodigde gegevens van drietal businesscases ten behoeve van efficiëntievoorstellen (WTC, Depos/ROP en Postkantoor).	30 september 2022	Curaçao	Voor het WTC zal de businesscase zich richten op de afweging of huur of koop het meest gunstig is.
				5. Inventarisatie grootschalige nieuwe huisvestingsopgaves (incl. 'verhuizingen').	doorlopend	Curaçao + Nederland	Elke verhuizing dient vooraf onderbouwd te worden met een businesscase.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Eerste quickscan stand van zaken.	3. Opstellen implementatie programma en plannen van aanpak.	1 april 2022	Curaçao + Nederland	De plannen van aanpak zijn niet ingebracht voor vaststelling door de raad van ministers. De plannen worden voorzien van een publieksvriendelijke roadmap, alvorens de plannen worden ingebracht ter vaststelling door de RvM. Wanneer de Roadmap is opgesteld kunnen de plannen van aanpak worden aangepast en opnieuw door TWO worden beoordeeld.
		B.11.2	Inrichten CIO office	1. Opleveren organisatieplan	30 juli 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Het tot stand brengen van de programmastructuur bij ministerie BPD vroeg om het beschikbaar maken van taken. Daardoor heeft deze activiteit langer geduurd. Het organisatieplan wordt opgesteld door een projectleider, in nauwe afstemming met de verantwoordelijke beleidsdirectie van de staande organisatie bij het Ministerie BPD. Het organisatieplan voor het CIO office besteedt eveneens aandacht aan de benodigde beheerorganisatie.
		B.11.3	Generieke cloud omgeving	1. Opleveren Proof of Concept	30 juni 2022	Curaçao	Het opleveren van het Proof of Concept ligt op koers.
2. Opleveren beslisdocument en presentatie	30 augustus 2022			Curaçao + Nederland	De ervaringen met het Proof of Concept van het Standaard Platform worden benut voor het opstellen van een beslisdocument en een presentatie voor de RvM (en past in de B11.7 Roadmap Digitalisering).		

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
B.11	(vervolg)	B.11.4	Uitbreiden functioneel systeem	1. Basisinstallatie en configuratie gereed	30 augustus 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Het tot stand brengen van de programmastructuur bij ministerie BPD vroeg om het beschikbaar maken van taken. Het bepalen van vervolgstappen hangt samen met de mogelijke aanpassing van de plannen van aanpak. Op basis van de (aangepaste) plannen worden vervolgstappen bepaald.
		B.11.5	Digitale identiteit	1. Instellen projectgroep	15 juli 2022	Curaçao	De projectgroep is een aantal keren bij elkaar geweest, maar is nog niet officieel ingesteld. Dit volgt in het komende kwartaal. Het instellen van de programma organisatie heeft tot vertraging geleid.
				2. Opleveren verkennende scenario's Digitale identiteit.	30 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Het uitwerken van scenario's vervangt het verlenen van een verkennende onderzoeksoopdracht. Na inventarisatie blijkt voldoende actuele kennis van het aanbod op dit terrein beschikbaar. Uitwerken van scenario's die inzichtelijk maken wat het kiezen van verschillende verkrijgbare oplossingen betekent voor de organisatie en de burger. De scenario's maken afwegingen rondom beheer voor het waarborgen van de kwaliteit op de lange termijn inzichtelijk. De scenario's worden opgenomen in een presentatie voor RvM (en sluiten aan op B11.7 Roadmap Digitalisering).
		B.11.6	Stelsel basisregistraties: Fase 1 staat in het teken van het afronden van activiteiten rond de introductie van vernieuwde software die levering van persoonsinformatie aan afnemers als het vergunningenloket mogelijk maakt.	1. Het inrichten van een gedocumenteerde software omgeving voor tests en productie.	1 juli 2022	Curaçao	Dit betreft activiteiten die mogelijk worden herzien op basis van aangepaste plannen van aanpak.
				2. Het bouwen van een Algemene Stekker voor de koppeling met niet-standaard afnemers en het ontwikkelen van tools voor vergelijking en synchronisatie van de inhoud van een basisregister met een afnemersbestand worden afgerond.	1 juli 2022	Curaçao	Dit betreft activiteiten die liggen op koers. Deze activiteit gaat mogelijk worden herzien op basis van een aangepast plan van aanpak.
		B.11.7	Een Roadmap wordt opgesteld, die op aantrekkelijke wijze inzichtelijk maakt wat digitalisering gaat betekenen voor de burgers en de overheid van Curaçao, en hoe de beoogde ontwikkeling zal worden bereikt.	1. Het opleveren van een Roadmap door de programmamanager en verantwoordelijk ambtenaren, op basis van contouren die worden opgesteld tijdens een gezamenlijke heidag.	1 juli 2022	Curaçao	De richtinggevende principes van de Roadmap worden vertaald naar de plannen van aanpak.
		B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.	B.13.1	Besluitvorming over implementatiemogelijkheden, op basis van door Curaçao aan te leveren gedegen onderbouwing.	3. Uitvoering besluitvorming.	n.n.b.

Thema C: Belastingen

- Doel**
- Het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
  - het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Uitvoering Quickwins uit het PVA.	1. Afronden conceptlandsbesluit voorkoming dubbele belasting.	1 juli 2022	Curaçao	Het wetstraject "Landsbesluit voorkoming dubbele belasting" loopt voldoende voorspoedig. Zolang het wetstraject loopt, zal dit in de UA blijven staan.
				3. Afronding eerste deel conceptveegwet.	1 juli 2022	Curaçao	Het wetstraject voor veegwet 1 loopt voldoende voorspoedig (zie uitvoeringsrapportage). Zolang het wetstraject loopt, zal dit in de UA blijven staan.
				4. Conceptwetswijziging omzetbelasting (OB).	1 januari 2023	Curaçao	Deadline aangepast: implementatie wordt voorzien per 01 januari 2023. Zolang het wetstraject loopt, zal dit in de UA blijven staan.
				6. Model standaardverdrag ter voorkoming dubbele belasting met bijbehorend verdragsbeleid.	15 augustus 2022	Curaçao	Deadline aangepast: bij het opstellen van de UA Q3 was het modelverdrag en daarbij behorend fiscaal verdragsbeleid opgesteld, maar moest dit nog worden afgestemd met de TWO, waarna het ter besluitvorming kan worden voorgelegd.
				7. Starten met schrijven van wetvoorstellen van visiedocument IB & WB.	1 september 2022	Curaçao	Deadline aangepast: er is gestart met het schrijven van de wetsvoorstellen, afronding hiervan en afstemming met de TWO en Belastingdienst NL wordt voorzien in juli/augustus.
				8. Opstellen rullingbeleid	15 september 2022	Curaçao	Deadline aangepast, bij het opstellen van de UA Q3 was een conceptbeleid opgesteld, maar deze dient nog nader afgestemd en besproken te worden alvorens deze ter besluitvorming kan worden voorgelegd.
		C.1.3	Maandelijkse rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	
C.1.4	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingstelsel.	15 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Deadline aangepast conform toelichting in uitvoeringsrapportage 2e kwartaal. Hoewel er goede besprekingen en afstemmingen hebben plaatsgevonden, is er bij het opstellen van de UA3 nog geen concepthervormingsplan gereed en dus ook nog niet vastgesteld door de RvM en de TWO.		

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen, voor zover dat nog niet gebeurt.	C.2.1	Nulmeting van aanwezige benodigde gegevens.	1. Vastgesteld plan van aanpak.	15 juli 2022	Curaçao + Nederland	Deadline aangepast conform toelichting in uitvoeringsrapportage 2e kwartaal. Concept plan van aanpak is gereed, feedback TWO en Belastingdienst NL is verstrekt. Bij het opstellen van de UA Q3 is voorzien dat het aangepaste plan van aanpak in juni gereed is en het traject van besluitvorming kan worden opgestart.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.	C.3.1	Loopt mee in plan van aanpak C.4.				
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.4	Maandelijkse rapportage en overleg met BD Nederland.	1. Afstemming met en adviesinput van BD Nederland.	Maandelijks	Curaçao	Uit de maandrapportages blijkt dat de belastingopbrengsten in 2022 op een hoog niveau liggen, onder meer door de focus op de compliance en het wegwerken van achterstanden.
		C.4.5	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Vastgesteld geactualiseerd hervormingsplan belastingdienst.	15 augustus 2022	Curaçao + Nederland	Deadline aangepast conform toelichting in uitvoeringsrapportage 2e kwartaal. Hoewel er goede besprekingen en afstemmingen hebben plaatsgevonden, is er bij het opstellen van de UA Q3 nog geen concepthervormingsplan gereed en dus ook nog niet vastgesteld door de RvM en de TWO.
		C.4.6	Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Douane kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	1. Plan van aanpak voor de modernisering en optimalisering van de Douane.	30 september 2022	Curaçao + Nederland	Deadline aangepast, het plan van aanpak is door Curaçao tijdig ingediend en er hebben besprekingen plaatsgevonden met de TWO en Belastingdienst NL. Om voldoende samenhang met het project versterking grenstoezicht (thema H) te waarborgen, is nadere afstemming noodzakelijk.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Belastingregeling overeenkomen.	1. Uitgewerkte regeling ter besluitvorming in de RMR tweede kwartaal 2022.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	Bij het opstellen van de UA Q3 was het de bedoeling dat de regeling in het tweede kwartaal aan de RMR wordt voorgelegd ter besluitvorming. Op basis van die besluitvorming zullen vervolgcacties plaatsvinden in het 3e kwartaal.

Thema D: Financiële sector

- Doel**
- Het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
  - het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;
  - het realiseren van een toezichthouder die tijdig en daadkrachtig optreedt bij problemen bij financiële ondernemingen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.2 Op zo kort mogelijke termijn volledige invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	doorlopend	CBCS	
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	doorlopend	CBCS	
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.	D.3.1 Onderzoek naar Dollarisatie door het IMF.	2. CBCS zal op basis van de bevindingen van het IMF-rapport over de voor- en nadelen van de dollarisatie als eerste follow-up analyseren hoe de mogelijke nadelen die samenhangen met het hebben van een eigen munt in de landencontext het beste kunnen worden ondervangen.	Eind 2022	CBCS + Curaçao	CBCS zal de analyse in 2022 opleveren.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1 Voortzetting plan van aanpak CBCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevingscapaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zal, in lijn met de aanbevelingen van het IMF, bij de verdere modernisering de depositogarantiestelsels worden geprioriteerd.	doorlopend	CBCS + Curaçao	
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	D.5.2 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de onafhankelijkheid van de CBCS voorop.	doorlopend	CBCS + Curaçao	De interne governance is een verantwoordelijkheid van de CBCS. Het bewaken van de onafhankelijkheid is een verantwoordelijkheid van zowel de landen Curaçao en Sint Maarten als van de CBCS.

Thema E: Economische hervormingen

- Doel**
- Het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
  - het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Onderzoek arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	5. Vastgesteld pakket van hervormingsmaatregelen.	1 november 2022	Curaçao	Gezien de omvang van het eindrapport "Onderzoek huidige arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving Curaçao" (zie E.1.1.4) en de reikwijdte van de aanbevelingen, is de deadline van de politieke besluitvorming, inclusief afstemming met sociale partners, over de keuze uit het geadviseerde pakket aan hervormingsmaatregelen een maand verplaatst.
				6. Implementatieagenda opgesteld.	1 maart 2023	Curaçao + Nederland (werkgroep E.1)	Er wordt een plan opgesteld voor de uitvoering van de gekozen hervormingsmaatregelen. Deadline aangepast om meer tijd te geven voor afstemming met sociale partners en stakeholders die betrokken zijn bij de implementatieagenda.
				7. Implementatieagenda vastgesteld.	15 april 2023	Curaçao + Nederland	Het plan wordt goedgekeurd door de TWO en door de Raad van Ministers vastgesteld. Deadline aangepast in lijn met de aangepaste deadline voor het opstellen van de implementatieagenda (stap 6).
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten, inclusief verbeteren van de toelatingsketen.	8. Vastgesteld pakket van hervormingsmaatregelen.	15 september 2022	Curaçao	Politieke besluitvorming: er is een keuze gemaakt uit het geadviseerde pakket aan hervormingsmaatregelen, waarbij ook het implementatieplan 'van denken naar doen (zie E.3.2)' wordt betrokken daar waar relevant. Deadline aangepast aangezien stap 6 (lijst quick wins) en stap 7 (behoeften onderzoek) later beschikbaar zijn gekomen.
				9. Start implementatie hervormingsmaatregelen.	1 oktober 2022	Curaçao + Nederland	Nadat politieke besluitvorming heeft plaatsgevonden kan worden gestart met de implementatie van de quick wins en kortetermijnmaatregelen. Deadline aangepast in lijn met aangepaste deadline stap 8.
				10. Start nader onderzoek	1 september 2022	Curaçao + Nederland	Indien E3.1.7 heeft uitgewezen dat er nader onderzoek moet worden gedaan en hiertoe is besloten door Curaçao en Nederland.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.3	(vervolg)	E.3.3	Doorlichting van de Arbeidsinspectie SOAW	1. Plan van aanpak vastgesteld	15 juli 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep E3)	E.3.1.7. heeft uitgewezen dat er nader onderzoek dient plaats te vinden naar de Arbeidsinspectie SOAW, waar in elk geval de bevindingen van E.1, E.3 en E.4 in worden meegenomen en concrete aanbevelingen voor de korte en lange termijn worden gedaan. Het plan wordt goedgekeurd door de TWO en door de Raad van Ministers vastgesteld.
				2. Start nader onderzoek	16 juli 2022	Curaçao + Nederland	
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.1	Realiseren duurzame betaalbaarheid Sociale Verzekeringen (behoudens zorggerelateerd). Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	2. Onderzoek in uitvoering	Q3	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale verzekering en)	Uit de contractbesprekingen moet blijken wanneer gestart kan worden met het onderzoek. Het streven is om de contractbesprekingen uiterlijk 30 juni af te ronden en afhankelijk van de beschikbare tijd van de onderzoekers, in het derde kwartaal 2022 te starten met onderzoek.
		E.4.2	Realiseren duurzame betaalbaarheid sociale voorzieningen. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	4. Start uitvoering plan van aanpak werkgroep sociale voorzieningen.	15 juli 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	Op basis van het vastgestelde plan van aanpak (E.4.2.3) kan worden gestart met de uitvoering van het plan van aanpak. E.4.2.5 is randvoorwaardelijk voor E.4.2.4. Doordat de aanbestedingsprocedure voor de consultant waarschijnlijk meer tijd in beslag gaat nemen, is de startdatum van E.4.2.4 verschoven.
				5. Aanbestedingsprocedure consultant knelpuntenanalyse afgerond.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland (werkgroep sociale voorzieningen)	Een goede kandidaat vinden gaat meer tijd kosten dan van tevoren bedacht, waardoor de deadline is verschoven.
		E.4.3	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook F.3.2).	2. Maandelijks rapportage SVB-maatregelen, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.
		E.4.4	Overkoepelende programma/projectmanager aanstellen	1. Overkoepelende programma/projectmanager is aangesteld die de uitvoering en voortgang coördineert van de activiteiten onder E.1, E.3, E4.1 en E4.2.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	Het ministerie van SOAW en de NHC stellen een programma/projectmanager aan.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningenstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.6.1	Nederland zal, in samenwerking met Curaçao, een doorlichting van het ondernemerschap(s)beleid) en het vestigings- en investeringsklimaat van Curaçao uitvoeren.	2. Onderzoek uitgevoerd en voorstellen opgesteld voor vervolgotraject.	15 april 2022	Curaçao	Het implementatieprogramma op basis van de aanbevelingen uit het onderzoek is vastgesteld door de RvM. Nadere uitwerking van dit programma vindt plaats aan de hand van plannen van aanpak, waarin vervolgstappen worden bepaald.
		E.6.2	Onderzoek naar haalbaarheid en modaliteiten van een garantie-instrumentarium en onderzoek naar de mogelijkheden om een afwegingskader voor individuele bedrijfssteun te maken.	1. Besluitvorming inzet afwegingskader respectievelijk garantie-instrument. 2. Opstellen en operationaliseren garantie-instrumentarium en toepassen individuele bedrijfssteun o.b.v. vastgestelde afwegingskaders	30 september 2022 30 september 2022	Curaçao + Nederland Curaçao + Nederland	Datum geactualiseerd. De beschikbare middelen zijn na overleg gereserveerd voor individuele bedrijfssteun. Datum geactualiseerd. De beschikbare middelen zijn na overleg grotendeels gereserveerd voor individuele bedrijfssteun. Momenteel wordt verkend hoe het resterende bedrag wordt ingezet.
		E.6.3	Aanpak 'red tape'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak. 5. Inventariseren en publiceren fiscale stimuleringsinstrumenten opgesplitst naar economische sectoren 6. Identificeren te optimaliseren vergunningsverlening procedures 7. Plan van aanpak vernieuwen Landsverordening Horeca en Drank gereed	30 juli 2022 30 juli 2022 30 juli 2022 1 juni 2022	Curaçao + Nederland Curaçao Curaçao Curaçao	Gezien de ontwikkelingen zoals geschetst in de uitvoeringsrapportage, is de datum opnieuw vastgesteld. Nadere uitwerking vindt plaats in plannen van aanpak dat wordt opgesteld in samenwerking met de bij MEO aangestelde programma manager. De inventarisatie van stimuleringsinstrumenten heeft plaatsgevonden, publicatie volgt. Gezien de ontwikkelingen zoals geschetst in de uitvoeringsrapportage, is de datum opnieuw vastgesteld. In samenwerking met SOAB is een exercitie opgestart om bestaande procedures en structuren in kaart te brengen en op basis daarvan verbetervoorstellen te formuleren. Het plan van aanpak was ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda bijna af. Vervolgstappen komen voort uit dit plan.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.6	(vervolg)	E.6.4	Onderzoek 'Costs of doing business'.	3. Besluitvorming afgerond over eerste prioriteiten voor uitvoering, inclusief het regelen van ontbrekende capaciteit en middelen op basis van een plan van aanpak.	30 juli 2022	Curaçao + Nederland	Gezien de ontwikkelingen zoals geschetst in de uitvoeringsrapportage, is de datum opnieuw vastgesteld. Nadere uitwerking vindt plaats in plannen van aanpak die worden opgesteld in samenwerking met de bij MEO aangestelde programma manager.
		E.6.5	Project integrale gebiedsontwikkeling Schottegat en Havengebied: dit wordt doorgeschoven naar een volgende agenda.				Het project wordt doorgeschoven, omdat de voorgenomen ontwikkelingsrichting vooralsnog onvoldoende draagvlak geniet. Visieontwikkeling voor onderbouwing uitwerkingsactiviteiten is herstart.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk orderingsbeleid.	E.7.1	Duurzame versterking van Domeinbeheer.	2. Afronden hoofdstructuur Domeinbeheer gereed. De hoofdstructuur is onder meer opgebouwd met afdelingen Gebiedsontwikkeling en Vastgoed.	Q1 2023	Curaçao	De hoofdstructuur wordt onder meer opgebouwd met afdelingen Gebiedsontwikkeling en Vastgoed.
				3. Voorstel met financiële kaders, een position paper en interne afspraken Domeinbeheer, intern VVRP met ministerie van Financiën.	31 december 2022	Curaçao	Het voorstel zal worden aangeboden aan de RvM.
				4. Werving en selectie ter versterking van gebiedsontwikkeling (planeconoom, jurist en projectleider) afgerond.	1 juli 2022	Curaçao	
		E.7.2	Hervorming en verzakelijking van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer.	4. Voorstel voor het tot standbrengen en volledig maken van een administratie van niet uitgegeven overheidsgronden.	30 september 2022	Curaçao	Resultaat aangepast. Er is geen integrale administratie van de gronden die niet zijn uitgegeven in erfpacht maar wel in bezit zijn van de overheid van Curaçao. Interviews met betrokkenen met kennis van zaken en een gerichte verkenning met het kadaster zijn gestart.
		E.7.3	Schoon door de poort.	2. Opbouw van het nodige personeel voor de uitvoering van het programma. Hierbij moet aandacht worden besteed aan een vlotte onboarding procedure. Via herprioritering in de kapitaaldienst en daarvoor verkrijgen van machtigingen wordt de financiering van het programma Grond & Vastgoed geregeld.	30 september 2022	Curaçao	Er is geen suppletore begroting ingesteld, zoals men eerder voornemens was. Dekking loopt via ruimte in de basisbegroting op de kapitaaldienst.
		E.7.4	Bijdrage aan de economische ontwikkeling.	2. Uitwerking principenota's over gebiedsontwikkelingen Rif en Colon	31 december 2022	Curaçao	Datum geactualiseerd. Het opstellen van principenota's is meer werk en kost meer tijd, dan waar in eerste instantie rekening mee gehouden is. De werving voor expertondersteuning voor de uitwerking van de principenota's is van start gegaan.
				3. Afronden principenota's gebiedsontwikkeling Zakito en Maria Maai	1 januari 2023	Curaçao	
4. Procesvoorstel Ruimtelijke Strategie, voorzien van een eerste verkenning van trends en kansen.	1 september 2022			Curaçao	Vooralsnog zijn drie speerpunten benoemd; bevorderen toerisme; energietransitie en eigen voedselvoorziening. Bij het opstellen van de ruimtelijke strategie wordt afstemming gezocht met MEO en GMN.		
E.7.5	Bijdrage aan de overheidskas.	2. Verzenden facturen ter waarde van Naf 1 mio en hoger.	1 oktober 2022	Curaçao			

Thema F: Zorg

- Doel**
- Het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
  - het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
  - het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin). 	F.1.1			doorlopend	Curaçao	
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: <ul style="list-style-type: none"> - reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); - gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; - regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); - rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; - medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); - versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; - herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit. 	F.2.1	Uitvoering afspraken bestuurlijk vierlandenoverleg 20 – 24 juni 2022	1. Oprichting van DCHA (Dutch Caribbean Hospital Alliance) als rechtspersoon	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Tijdens het vierlandenoverleg van januari 2022 is een conclusiedocument op bestuurlijk niveau geaccordeerd, waarin afspraken zijn opgenomen over openstaande punten met betrekking tot de formele oprichting van een coöperatie. Tijdens het Vierlandenoverleg eind juni 2022 wordt een kaderstellend projectplan voorgelegd aan de bestuurders van de landen. Goedkeuren van het kaderstellend projectplan, met inachtnaam van de bereikte conclusies, door de bewindvoerders volksgezondheid van de landen zal ertoe leiden dat de DCHA het volledige projectplan zal uitwerken. Dit projectplan wordt vervolgens voorgelegd en een akkoord daarop zal een formele "go" voor de DCHA betekenen.
				2. Opening rekening door DCHA waarop de landen hun respectievelijke geldbijdragen kunnen storten.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Zie toelichting hierboven
				3. Opstellen en afronden kaderstellend projectplan DCHA	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Zie toelichting hierboven
				4. start uitvoer plan van aanpak van de DCHA	30 september 2022	Curaçao + Nederland	Indien tijdens het bestuurlijk vierlandenoverleg een formele GO is gegeven voor de oprichting van de DCHA.
				5. vervolgacties zoals afgesproken tijdens het bestuurlijk vierlandenoverleg	30 september 2022	Curaçao + Nederland	Indien tijdens het bestuurlijk vierlandenoverleg een formele GO is gegeven voor de oprichting van de DCHA.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1	Een plan van aanpak vaststellen voor de inrichting van het traject om de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant (modernisering zorgstelsel waaronder governance) meegenomen.	3. Reactie TWO op eindrapport "kopzorgen over de zorg" en bespreking daarvan met Curaçao.	1 juli 2022	Curaçao + Nederland	
				4. Nader rapport stelselwijziging en voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	30 november 2022	Curaçao	Curaçao draagt zorg voor een nader rapport over de mogelijke stelselwijziging met daarbij voorstellen voor flankerend beleid zoals genoemd in het eindrapport "kopzorgen over de zorg" en de reactie daarop van de TWO.
		F.3.2	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook E.4.1.3).	2. Maandelijks rapportage SVB-maatregelen is opgeleverd, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021.
		F.3.3	Implementatie maatregelen ter minimalisering verliezen bij het ziekenhuis CMC.	1. Maandelijks rapportage over voortgang is opgeleverd, waaruit de succesvolle voortgang van Curaçao blijkt om het doel – het minimaliseren van verliezen bij het CMC – te behalen. Hierbij kan worden verwezen naar de verschillende trajecten zoals beschreven in het Plan van aanpak 'Verduurzaming CMC'. De rapportage wordt iedere 15e van de maand vanaf augustus 2021 bij de TWO aangeleverd (doorlopend).	Maandelijks per de 15e van de maand.	Curaçao	Conform besluitvorming RMR 18 juni 2021. Iedere laatste maand van het kwartaal (maart, juni, september, december) beschrijft de voortgangsrapportage tevens hoe gevorderd wordt op de beschreven randvoorwaarden van het plan van aanpak.
				5. Opvolging van de aanbevelingen uit het advies van de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) over de situatie bij het CMC.	Start in derde kwartaal 2022.	Curaçao + Nederland	Ten tijde van het opstellen van de uitvoeringsagenda is het rapport van de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) nog niet uitgebracht (zie toelichting in uitvoeringsrapportage). De aanbevelingen worden in het derde kwartaal 2022 voorzien van een appreciatie en een implementatieplan en er wordt gestart met de uitvoering daarvan.

Thema G: Onderwijs

- Doel**
- Het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
  - realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
  - het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en -middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; - samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	3. Tussenrapportage gereed.	15 juni 2022	Curaçao + Nederland	Deadline aangepast conform toelichting in de uitvoeringsrapportage. Vervolgstappen worden bepaald indien de uitkomsten van de doorlichting daar al aanleiding toe geven.
				4. Eindrapport opgeleverd.	31 oktober 2022	Curaçao + Nederland	
		G.1.2	Achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting aanpakken.	10. Opstellen strategisch huisvestingsplan.	Nader te bepalen	Curaçao + Nederland	Het strategisch huisvestingsplan kan pas worden afgerond als ook de doorlichting van het onderwijs is uitgevoerd en daarover is besloten (G.1.1).
				11. Achterstallig onderhoud van de eerste tranche scholen is gestart	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Voordat de subsidie voor het achterstallig onderhoud vanuit BZK kan worden verstrekt, dienen er waarborgen te zijn dat de governance en de kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie op orde zijn.

Thema H: Versterken rechtsstaat

- Doel** • Een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1		doorlopend	Curaçao		
		H.1.2	Evaluatie formatie, bezetting en begroting genoemde diensten van 2018-2021 om operationele uitvoeringscapaciteit te bepalen.	3. Inzicht in benodigde personele inzet SDKK (detentie en vreemdelingenbewaring) om de wettelijke taken uit te kunnen voeren.	30 juni 2022	Curaçao + Nederland	Er wordt nu met voorrang t.b.v. SDKK bekeken hoeveel personeel er minimaal nodig is om de wettelijke taken te kunnen invullen; een (basis) activiteitenprogramma, humane behandeling en veiligheid aan vreemdelingen en gedetineerden te kunnen bieden.
				4. Evaluatie Hof en Veiligheidsdienst	15 september 2022	Curaçao	Na reeds afgeronde evaluaties politie, landsrecherche, Douane, gevangeniswezen en OM (H1.2.1 en H1.2.2) is dit de derde en laatste ronde instanties waarvan de uitvoeringscapaciteit wordt bepaald.
H.1.3	Opstellen realistisch meerjareninstroomplan met financiële paragraaf ter garandering operationele uitvoeringscapaciteit van alle H1-instellingen.	1. Realistisch meerjareninstroomplan met financiële paragraaf is afgerond.	30 september 2022	Curaçao	Voor de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) wordt bekeken hoeveel personeel er minimaal nodig is om aan maatregel H1 te kunnen voldoen. De scope van deze exercitie zal verder worden uitgewerkt tussen Curaçao en Nederland.		
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.1	Dit wordt meegenomen in relatie tot H.19.				
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Projectfase uitvoeren op basis van vastgesteld plan van aanpak.	4. Conceptwetsontwerp gereed.	31 januari 2023	Curaçao + Nederland	In het aanstaande JVO (juni) zal een stand-van-zakennotitie worden besproken m.b.t. het project waarin een aangepaste planning is opgenomen. Deze nieuwe planning komt er op neer dat in het volgende JVO (dec/jan) het voorstel van Rijkswet zal worden opgeleverd, inclusief de MvT en inclusief de uitvoeringstoets, zodat de ministers naast de inhoud ook de financiële consequenties van de wet in de besluitvorming kunnen betrekken.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.2	Aangewezen onafhankelijke organisatie controleert opvolging aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	1. Implementatie aanbevelingen worden gemonitord.	Doorlopend	Curaçao	
				3. Herzienend handboek CF 2022 is vastgesteld	30 augustus 2022	Curaçao	Op grond van nieuwe realistische planning worden deelactiviteiten uit het PvA april 2021 uitgevoerd.
				4. Beleidsplan CF 2022-2023 is vastgesteld.	30 juni 2022	Curaçao	Op grond van nieuwe realistische planning worden deelactiviteiten uit het PvA april 2021 uitgevoerd.
				5. Begrip Criminaliteitsbestrijding is vastgesteld.	30 juni 2022	Curaçao	Op grond van nieuwe realistische planning worden deelactiviteiten uit het PvA april 2021 uitgevoerd.
				6. Criteria voor beoordeling projectaanvragen zijn vastgesteld.	30 augustus 2022	Curaçao	Op grond van nieuwe realistische planning worden deelactiviteiten uit het PvA april 2021 uitgevoerd.
				7. Goedgekeurde jaarverslagen t.b.v. Staten	doorlopend	Curaçao	Op grond van nieuwe realistische planning worden deelactiviteiten uit het PvA april 2021 uitgevoerd.
H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.17.1	Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de CURMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Actualiseren dienstplichtverordening.	doorlopend	Curaçao + Nederland	Uitvoering geschiedt in goed overleg met de Landen. Curaçao werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening, een specifiekere tijdsplan wordt nog bepaald.
		H.17.3	Opstellen moderne rechtspositieregeling voor Caribische beroepsmilitairen, inclusief wettelijke inkadering.	1. Gemoderniseerde rechtspositieregeling is vastgesteld.	doorlopend	Curaçao + Nederland	Ten behoeve van de verdere modernisering CURMIL en betere aansluiting bij Defensie en lokale justitiële diensten, wordt de rechtspositieregeling gemoderniseerd. In juni vindt in de tripartiete ambtelijke werkgroep een 'pressure cooker sessie' plaats, ondersteund door een wetgevingsjurist vanuit NL, met als doel een conceptrechtspositieregeling op te leveren. Deze zal door de individuele Landen, indien gewenst ondersteund door NL, verder worden uitgewerkt en geformaliseerd.
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	H.18.1	Op basis van een gesloten convenant benodigde leerwerktrajecten beschikbaar stellen.	8. Uitvoeringsorganisatie volledig operationeel	1 juni 2022	Curaçao	
				9. Leerwerktrajecten beschikbaar.	1 juli 2022	Curaçao	
				10. Evaluatie Pilot SVT	30 september 2022	Curaçao	Aan de hand van een evaluatie vaststellen of en waar het project op operationeel niveau moet worden bijgesteld, ter garanderen van een goede aansluiting op het LWT.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdpad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1 en deel 2.	4. Verwerken uitkomsten toets en advies in samenwerking met de TWO en het ministerie van JenV in de LOK, zodat na een laatste beperkte toets van de TWO en JenV (zie H.19.1.8), Curaçao de mogelijkheid heeft om de uitkomsten uit deze toets evenals de belangrijkste uitgangspunten van H2/H19 mee te kunnen nemen in haar wetgevingsproces.	1 augustus 2022	Curaçao	Op 1 april is de kaderwetgeving en het Landsbesluit getoetst door de TWO en JenV (zie H19.1.3). De toets heeft duidelijk gemaakt dat aanpassing van de wetgeving noodzakelijk is om te voldoen aan de uitgangspunten van de maatregelen H2 en H19 van het Landspakket. Curaçao heeft op 15 mei gereageerd op de toets en heeft daarbij ook een aangepast concept van de LOK verstrekt aan de TWO en JenV, conform afspraak. De wetgeving zal op 1 augustus in concept afgerond zijn. De wet dient ook nog van adviezen van Wetgeving en Juridische Zaken, de Raad van Advies en eventueel ook de SER te worden voorzien, alvorens de wet aan de Staten kan worden aangeboden. Curaçao zal op korte termijn een tijdslijn van het wetgevingstraject verstrekken.
				5. Inventarisatie van de lagere regelgeving voortvloeiende uit de LOK is gereed en er is een planning gemaakt voor het opstellen van deze lagere regelgeving.	15 juli 2022	Curaçao	Inventarisatie van benodigde aanvullende lagere regelgeving op onder andere het gebied van handhaving, consumentenbescherming, verslavingspreventie en financiering terrorisme en witwassen is afgerond. Een voorstel voor de inventarisatie is meegestuurd met het advies van de TWO (zie H.19.1.3). Een planning dient nog te worden opgesteld. Curaçao zal uiterlijk op 15 juli een aangepast overzicht opleveren, aangezien sommige onderwerpen reeds bij wet worden vastgelegd en zodoende niet alle genoemde onderwerpen in lagere regelgeving hoeven te worden geregeld. De uitvoering van deze lagere regelgeving is onder andere van invloed op de inrichting van de CGA.
				6. De gevolgen van de (lagere regelgeving van de) LOK voor de inrichting van de CGA zijn in kaart gebracht (zie ook H.19.1.5), waarmee een concept plan voor de inrichting van de CGA kan worden opgesteld (concept plan gereed op 15 juli 2022)	15 juli 2022	Curaçao	De uitwerking van de LOK en de lagere regelgeving zijn van invloed op de inrichting van de CGA. Daarom moeten de gevolgen voor de oprichting van de CGA in kaart worden gebracht, zodat de CGA adequaat ingericht kan worden. Een concept plan voor deze inrichting met gevolgen voor capaciteit en middelen zal hiervoor worden opgesteld.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.19	(vervolg)	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1 en deel 2.	7. Er is een goed functionerend online portaal ter registratie van online gaming operators die actief zijn in Curaçao.	1 oktober 2022	Curaçao	Het portaal is gevuld met een up-to-date overzicht van alle online gaming operators die geregistreerd zijn in Curaçao.
				8. Beperkte toets door TWO aan de NHC op de aangepaste conceptwetgeving (zie H.19.1.4).	15 augustus 2022	Nederland	De TWO zal beoordelen of een beperkte toets op de aanpassing van de wetgeving nog noodzakelijk is om vast te stellen of is voldaan aan de belangrijkste uitgangspunten van de maatregelen H2 en H19 van het Landspakket.
				9. Evaluatie en voor zover mogelijk verwerking van de uitkomsten van de beperkte toets TWO in de LOK (indien van toepassing), zodat wetgeving voldoet aan de belangrijkste uitgangspunten van H2/H19.	30 september 2022	Curaçao	Indien de beperkte toets (zie H.19.1.8) uitwijst dat aanpassing noodzakelijk is.
				10. Modelvergunningen zijn in concept opgesteld.	16 september 2022	Curaçao	De modelvergunningen moeten consistent zijn met de uitgangspunten van H.19, het Plan van Aanpak d.d. 16 februari en de LOK.
		H.19/ H.2.1	Er zijn waarborgen ingesteld die erop toezien dat het kansspelbeleid in Curaçao voorziet in de bescherming van minderjarigen en andere kwetsbare spelers	1. Onderzoek naar gokverslaving in opdracht van de Curaçao GCB is afgerond.	1 oktober 2022	Curaçao	Uitkomsten van het onderzoek zijn een basis voor het opstellen van lagere regelgeving.
				2. Er is lagere regelgeving en handhaafbaar beleid opgesteld ten behoeve van consumentenbescherming en verslavingspreventie.	Nader te bepalen	Curaçao	Krachtens de LOK wordt handhaafbaar beleid geformuleerd ter bescherming van minderjarige en andere kwetsbare spelers. In een volgende uitvoeringsagenda wordt een specifieke datum overeengekomen.

Landspakket Curaçao

Uitvoeringsagenda 1 juli – 30 september 2022